

Nr 38

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom.

Genom en den 25 mars 1966 dagtecknad proposition, nr 94, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Vid arrende av viss kronoegendom skall arrendatorn enligt gällande bestämmelser i regel ställa borgen för arrendevillkorens fullgörande, om arrendeavgiften uppgår till minst 3 000 kr. Det ankommer på länsstyrelsen eller domaren att styrka borgensmans vederhäftighet. I propositionen föreslås att denna skyldighet upphävs för domare.

Författningsförslaget

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 11 § 1 mom. förordningen den 22 juni 1934 (nr 320)
angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom

Härigenom förordnas, att 11 § 1 mom. förordningen den 22 juni 1934 angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)²

11 §.

1 mom. Uppgår arrendeavgiften till minst tretusen kronor, skall såsom säkerhet för fullgörandet av arrendevillkoren för en tid av minst fem år, därest arrendet skall fortvara så länge, och högst åtta år vara ställd borgen av två eller flera personer, vilka borga en för alla och alla för en såsom för egen skuld till dess full betalning skett och vilkas vederhäftighet är styrkt av länsstyrelsen eller domaren; ägande Kungl. Maj:t likväl, då särskilda skäl därtill föreligga, medgiva, att arrendator befrias från skyldigheten att såsom säkerhet för arrendevillkorens fullgörande ställa sådan borgen som nu nämnts.

1 mom. Uppgår arrendeavgiften till minst tretusen kronor, skall såsom säkerhet för fullgörandet av arrendevillkoren för en tid av minst fem år, om arrendet skall fortvara så länge, och högst åtta år vara ställd borgen av två eller flera personer, vilka borga en för alla och alla för en såsom för egen skuld till dess full betalning skett och vilkas vederhäftighet är styrkt av länsstyrelsen. När särskilda skäl föreligga, äger Kungl. Maj:t medgiva, att arrendator befrias från skyldigheten att såsom säkerhet för arrendevillkorens fullgörande ställa sådan borgen som nu nämnts.

Arrendator, som — — — — — års arrendeavgift.
Minst ett — — — — — i arrendekontraktet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966.

¹ Senaste lydelse av 11 § 1 mom. se 1964:35.

² Rent språkliga ändringar har inte utmärkts genom kursivering.

Inledning

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anför i propositionen inledningsvis följande.

I äldre tider hade domare att utfärda vederhäftighetsbevis i ett flertal olika fall. Med åren har denna skyldighet efter hand minskats till att avse bevis för allt färre ändamål. Fråga har nu uppkommit att ta bort de kvarvarande bestämmelserna om sådan skyldighet för domare. En bestämmelse av detta slag finns ännu i *förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom*, vanligen kallad arrendeförordningen (ändrad senast 1964:35). Enligt 11 § 1 mom. denna förordning gäller vid arrende av kronoegendom under domänstyrelsens förvaltning att arrendatorn i regel måste ställa säkerhet för arrendevillkorens fullgörande genom borgen av två eller flera personer, om den årliga arrendeavgiften uppgår till minst 3 000 kr. Det ankommer därvid på länsstyrelsen eller domaren att styrka sådan borgensmans vederhäftighet. Enligt tillgängliga uppgifter utfärdas i hela landet av domare varje år mellan 50 och 100 sådana vederhäftighetsbevis.

Departementschefen

Bestämmelsen i arrendeförordningen om domares skyldighet att utfärda vederhäftighetsbevis har sin grund i samhällsförhållandena under äldre tider. Numera kan en domare i sin tjänst visserligen utan större besvär ta reda på om en person som är bosatt i domkretsen är omyndig eller försatt i konkurs. Han kan också undersöka vissa fastighetsförhållanden. Utöver detta har han emellertid i regel knappast några möjligheter att själv bedöma en persons vederhäftighet. Särskilt om domaren tjänstgjort kort tid på orten måste han därför ofta lägga ned mycket arbete, när han skall styrka en persons soliditet, och hans bedömning kommer oftast att bygga, inte på egen kännedom om personen utan på andras uppgifter om denne. Det bör betonas att det här är fråga om en syssla som inte hör till en domares egentliga arbetsuppgifter. En domare förvärvar ej heller i sin tjänst särskilda insikter om de speciella förhållanden som bör beaktas, när det gäller att bedöma en persons ekonomiska kvalifikationer och vederhäftighet i övrigt. Det bör därför inte åligga en domare att i tjänsten uttala sig i sådana frågor. I samråd med chefen för justitiedepartementet förordar jag därför att föreskriften i arrendeförordningen om att borgensmans vederhäftighet skall kunna styrkas av domare upphävs.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda förslaget och får därför hemställa,
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr
94.

Stockholm den 28 april 1966

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Alexanderson*, Svante Kristiansson, Knut Johansson*, Erik Jansson*, Nils-Eric Gustafsson, Åkesson, Lidgard och Torsten Hansson;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Johansson i Öckerö, Franzén i Träkumla*, Bengtson i Solna, Svanberg, Hammarberg* och From.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.